

# การบริหารทรัพยากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดอุดรธานี

## Resource Management in the Child Development Center Office Tambon Administration Organization Udon Thani

ชีวิน อ่อนละออ<sup>1</sup>, สุวคนธ์ ภาวะชาติ<sup>2</sup>

### บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบปัญหาการบริหารทรัพยากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดอุดรธานี กลุ่มตัวอย่างได้แก่ บุคลากรในสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดอุดรธานี ปีการศึกษา 2553 จำนวน 463 คน แยกเป็นผู้บริหาร อบต. จำนวน 101 คน ผู้บริหารการศึกษา จำนวน 113 คนและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 249 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า ความเที่ยง เท่ากับ 0.98 สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบความแตกต่างโดยการทดสอบที (Independent samples) และวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way ANOVA)

ผลการวิจัย พบว่า การบริหารทรัพยากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดอุดรธานี ด้านที่มีปัญหาสูงสุดคือ ด้านการบริหารทรัพยากร

<sup>1</sup> อาจารย์, วิทยาลัยลุ่มน้ำปิง

<sup>2</sup> องค์การบริหารส่วนตำบลเขื่อน้ำ อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี

บุคคล ร่องรอยมาคือ ด้านการบริหารทรัพยากรงบประมาณ ส่วนด้านที่มีปัญหาน้อยที่สุดคือ ด้านการบริหารทรัพยากรวัสดุอุปกรณ์

**คำสำคัญ :** การบริหารทรัพยากรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก,องค์การบริหารส่วนตำบล

## Abstract

This study The purpose is to study and compare and resource management issues in the Child Development Cente. Under the Tambon Administration Udon Thani and to study the development of human resource development in young children. Under the Tambon Administration Udon Thani Sample Personnel under the Tambon Administration Organization Udon Thani. Year 2553 of 463 persons, 101 of the General Management executive education and education of 113 children of 249 were used in this study are estimated scale of queries. With the discrimination between 0.33 to 0.86 and the coefficient of reliability of 0.98 using data analysis including frequency, percentage , mean, standard deviation . Tested by testing the difference (Independent samples) and one-way analysis of variance (One way ANOVA).

**Keywords :** Resource Management in the Child Development Center, Office Tambon Administration Organization.

## บทนำ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 49 บัญญัติไว้ว่า บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐจะ

ต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่ายผู้ยากไร้ ผู้พิการหรือทุพพลภาพ หรือผู้อยู่ในสภาวะยากลำบากต้องได้รับการสนับสนุนจากรัฐ เพื่อให้ได้รับการศึกษาโดยทัดเทียมกับบุคคลอื่น การจัดการศึกษาอบรมของ

องค์กรวิชาชีพหรือเอกชน การศึกษา  
ทางเลือกของประชาชน

การเรียนรู้ด้วยตนเอง และการเรียนรู้  
ตลอดชีวิต ย่อมได้รับความคุ้มครองและ  
ส่งเสริมที่เหมาะสมจากรัฐ มาตรา 80  
บัญญัติให้รัฐต้องดำเนินการตามแนว  
นโยบายด้านการศึกษาในการพัฒนา  
คุณภาพและมาตรฐานการจัดการศึกษา  
ในทุกระดับและทุกรูปแบบให้สอดคล้อง  
กับความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและ  
สังคม โดยจัดให้มีแผนการศึกษาแห่ง  
ชาติ กฎหมายเพื่อพัฒนาการศึกษาของ  
ชาติ จัดให้มีการพัฒนาคุณภาพครูและ  
บุคลากรทางการศึกษา ให้ก้าวหน้าทัน  
การเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก รวมทั้ง  
ปลูกฝังให้ผู้เรียนมีจิตสำนึก มีความเป็น  
ไทย มีระเบียบวินัยค่านึงถึงประโยชน์  
ส่วนรวม และยึดมั่นในการปกครอง  
ระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์  
ทรงเป็นประมุข ตลอดจนส่งเสริมและ  
สนับสนุนการกระจายอำนาจเพื่อให้  
องค์กรส่วนท้องถิ่น ชุมชน องค์กรทาง  
ศาสนาและเอกชนจัดและมีส่วนร่วมใน  
การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนามาตรฐาน  
คุณภาพการศึกษาให้เท่าเทียมและ  
สอดคล้องกับแนวนโยบายพื้นฐานแห่ง  
รัฐและส่งเสริมและสนับสนุนความรู้รัก  
สามัคคีและการเรียนรู้ ปลูกจิตสำนึกและ

เผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมขนบธรรมเนียม  
ประเพณีของชาติ ตลอดจนค่านิยมอัน  
ดีงามและภูมิปัญญาท้องถิ่น (กรมส่งเสริม  
การปกครองท้องถิ่น, 2551 : 1)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ  
พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม  
(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ซึ่งเป็นกฎหมาย  
ที่เป็นกรอบหลักในการทำการปฏิรูปการ  
ศึกษาทั้งระบบ โดยมุ่งกระจายอำนาจ  
การบริหารและการจัดการศึกษาจากส่วนกลาง  
ไปยังสถานศึกษาองค์กรปกครองท้องถิ่น  
และชุมชน ซึ่งมุ่งหวังจะให้เป็นการ  
เพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการศึกษาและ  
ตอบสนองความต้องการของชุมชน ดัง  
ที่ปรากฏในมาตรา 39 ที่ระบุว่า ให้  
กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารและ  
การจัดการศึกษา ทั้งด้านวิชาการ งบ  
ประมาณ การบริหารงานบุคคลและการ  
บริหารงานทั่วไป ไปยังคณะกรรมการ  
เขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาใน  
เขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง (วีระยุทธ  
ชาตะกาญจน์, 2551 : 44)

ปัจจุบันองค์การบริหารส่วนตำบล  
จัดการศึกษาระดับก่อนปฐมวัยโดยได้จัด  
ตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและได้รับถ่ายโอน  
จากส่วนราชการต่างๆ ทั้งกรมการ  
ศาสนา กรมพัฒนาชุมชนและสำนักงาน  
คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

โดยได้รับการถ่ายโอนทั้งงบประมาณ บุคลากร อาคาร สถานที่และวัสดุ อุปกรณ์ แต่การบริหารทรัพยากรดังกล่าวยังพบ ปัญหาหลายอย่าง เช่นบุคลากรมีความ รู้และประสบการณ์ไม่เพียงพอ ขาดการ ประสานงานที่ชัดเจนและขาดการวางแผน งบประมาณสนับสนุนไม่เพียงพอและ ไม่มีคุณภาพ ลักษณะดังกล่าวนี้ผู้บริหาร และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการ ศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลจะ ใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างให้เกิดประสิทธิภาพ สูงสุดได้อย่างไรและมีแนวคิดเกี่ยวกับการ บริหารทรัพยากรทางการศึกษาอย่างไร (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2551 : 5)

จากปัญหาดังกล่าวผู้ศึกษาจึงเห็น ว่าการบริหารทรัพยากรในศูนย์พัฒนา เด็กเล็กจึงมีความจำเป็นและมีสำคัญ อย่างยิ่งในการที่จะสามารถจัดการและ บริหารทรัพยากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ที่มีอยู่อย่างจำกัดให้ได้ประโยชน์สูงสุด จึงได้ทำการศึกษาถึงการบริหารทรัพยากร ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การ บริหารส่วนตำบล จังหวัดอุดรธานี ว่ามี การดำเนินการอย่างไร การบริหารทรัพยากร ทางการศึกษามีประสิทธิภาพหรือไม่ เพื่อใช้เป็นข้อมูลสารสนเทศ ในการ วางแผน ปรับปรุง พัฒนาทรัพยากรที่มี อยู่และจัดหาเพิ่มเติมโดยการระดม

ทรัพยากรจากแหล่งต่าง ๆ เพื่อเป็น ประโยชน์ในการบริหารทรัพยากรใน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต่อไป

## วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาสภาพและปัญหา การบริหารทรัพยากรในศูนย์พัฒนาเด็ก เล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดอุดรธานี
2. เพื่อเปรียบเทียบสภาพและ ปัญหาการบริหารทรัพยากรในศูนย์ พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหาร ส่วนตำบล จังหวัดอุดรธานี จำแนกตาม ตำแหน่งและขนาดองค์การบริหารส่วน ตำบล

## วิธีดำเนินการวิจัย

### ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

#### 1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ผู้บริหารการศึกษาและบุคลากรทางการ ศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดอุดรธานี จำนวน 1,272 คน จำแนกได้ดังนี้ (สำนักงานส่งเสริมการ ปกครองท้องถิ่นจังหวัดอุดรธานี, 2553)

1.1 จำแนกตามตำแหน่ง บุคลากรดังนี้ ผู้บริหารองค์การบริหาร ส่วนตำบล จำนวน 301 คน ผู้บริหารการศึกษาจำนวน 311 คน บุคลากรการศึกษา 660 คน รวมทั้งสิ้น 1,272 คน

1.2 จำแนกตามขนาดของ โรงเรียนดังนี้ โรงเรียนขนาดเล็กจำนวน 870 คน และโรงเรียนขนาดกลาง 402 คน รวมทั้งสิ้น 1,272 คน

## 2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ผู้บริหารการศึกษาและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดอุดรธานี กำหนดขนาดโดยใช้ตารางเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) เลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling, รวมทั้งสิ้นจำนวน 463 คน โดยจำแนกเป็น

2.1 จำแนกตามตำแหน่ง ดังนี้

2.1.1 ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 101 คน

2.1.2 ผู้บริหารการศึกษา จำนวน 113 คน

2.1.3 บุคลากรทางการศึกษา จำนวน 249 คน

2.2 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน ดังนี้

2.2.1 ขนาดเล็ก จำนวน 267 คน

2.2.2 ขนาดกลาง จำนวน 196 คน

## เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลมีลักษณะเป็นแบบสอบถามครั้งนี้เป็นแบบสอบถามสภาพและปัญหาการบริหารทรัพยากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดอุดรธานี แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม สอบถามเกี่ยวกับขนาดองค์การบริหารส่วนตำบลและตำแหน่งของผู้บริหารการศึกษาผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลและบุคลากร การศึกษามีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการบริหารงานทรัพยากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดอุดรธานี ซึ่งมี 4 ด้าน มีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scales) 5 ระดับ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามแบบปลายเปิด เพื่อให้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนาการบริหารทรัพยากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดอุดรธานี

### การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้ศึกษาได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ผู้ศึกษาทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาเสนอต่อ ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดอุดรธานี พร้อมกับแบบสอบถามเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาด้วยตนเอง

2. ทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดอุดรธานี พร้อมกับแบบสอบถามเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล

3. ติดตามเก็บรวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเอง

### การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้ศึกษาได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ในทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามโดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาร้อยละ (Percentage)

2. วิเคราะห์สภาพการบริหารและปัญหาการบริหารทรัพยากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดอุดรธานี โดยการหาค่าเฉลี่ย ( $\bar{X}$ ) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S) แล้วนำค่าเฉลี่ยมาแปลความหมายเทียบกับเกณฑ์ดังต่อไปนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2553 : 118)

4 .50 - 5.00 หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับ มากที่สุด

3. 50 - 4.49 หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับ มาก

2. 50 - 3.49 หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับ ปานกลาง

1.50 - 2.49 หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับ น้อย

1.00 - 1.49 หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับ น้อยที่สุด

วิเคราะห์เปรียบเทียบสภาพ การบริหารทรัพยากรในศูนย์พัฒนาเด็ก เล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดอุดรธานี จำแนกตามขนาด โดยการทดสอบที่ (t – test แบบ Independent samples)

3. วิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรต่อปัญหาการบริหาร ทรัพยากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัด องค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัด อุดรธานี จำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยการทดสอบที่ (t – test แบบ Independent samples)

4. วิเคราะห์เปรียบเทียบสภาพ การบริหารทรัพยากรในศูนย์พัฒนาเด็ก เล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดอุดรธานี จำแนกตามตำแหน่ง โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทาง เดี่ยว (F-test แบบ One way ANOVA) เมื่อพบว่ามี ความแตกต่างอย่างมีนัย สำคัญทางสถิติ จะทำการทดสอบความ แตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe')

5. วิเคราะห์เปรียบเทียบปัญหา การบริหารทรัพยากรในศูนย์พัฒนาเด็ก เล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดอุดรธานี จำแนกตามตำแหน่ง โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทาง

เดี่ยว (F-test แบบ One way ANOVA) เมื่อพบว่ามี ความแตกต่างอย่างมีนัย สำคัญทางสถิติ จะทำการทดสอบความ แตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe')

6. วิเคราะห์เกี่ยวกับข้อเสนอแนะ ในการพัฒนาการบริหารทรัพยากรใน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การ บริหารส่วนตำบล จังหวัดอุดรธานี โดย วิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive analysis)

## ผลการศึกษา

1. สภาพการบริหารทรัพยากรใน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การ บริหารส่วนตำบล จังหวัดอุดรธานี โดย ภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีการปฏิบัติสูงสุดคือ ด้านการ บริหารทรัพยากรงบประมาณ รองลงมา คือ ด้านการบริหารทรัพยากรอาคาร สถานที่ ส่วนด้านที่เห็นว่ามี การปฏิบัติ ต่ำสุดคือ ด้านการบริหารทรัพยากร บุคคล

2. ปัญหาการบริหารทรัพยากรใน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การ บริหารส่วนตำบล จังหวัดอุดรธานีโดย ภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับน้อย

เมื่อพิจารณารายด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการบริหารทรัพยากรบุคคล รองลงมาคือ ด้านการบริหารทรัพยากรงบประมาณและค่าต่ำสุด คือ ด้านการบริหารทรัพยากรวัสดุอุปกรณ์

3. สภาพการบริหารทรัพยากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรการบริหารส่วนตำบล จังหวัดอุดรธานี จำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อยู่ 1 ด้าน คือ ด้านการบริหารทรัพยากรอาคารสถานที่และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 อยู่ 1 ด้าน คือ ด้านการบริหารทรัพยากรงบประมาณ ส่วนด้านการบริหารทรัพยากรบุคคลและด้านการบริหารทรัพยากรวัสดุอุปกรณ์ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

4. ปัญหาการบริหารทรัพยากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรการบริหารส่วนตำบลจังหวัดอุดรธานี จำแนกตามขนาด โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

5. สภาพการบริหารทรัพยากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรการบริหารส่วนตำบล จังหวัดอุดรธานี

จำแนกตามตำแหน่ง โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 อยู่ 2 ด้าน คือ ด้านการบริหารทรัพยากรบุคคลและด้านการบริหารทรัพยากรวัสดุอุปกรณ์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อยู่ 1 ด้าน คือ ด้านการบริหารทรัพยากรงบประมาณ ส่วนด้านการบริหารทรัพยากรอาคารสถานที่ไม่แตกต่างกัน

6. ปัญหาการบริหารทรัพยากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรการบริหารส่วนตำบล จังหวัดอุดรธานี จำแนกตามสถานภาพ โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

7. แนวทางในการพัฒนาการบริหารทรัพยากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรการบริหารส่วนตำบล จังหวัดอุดรธานีมีดังนี้ สถานศึกษาควรมีการมอบหมายงานให้บุคลากรได้ปฏิบัติงานตามความถนัดความต้องการและความรู้ความสามารถ ให้โอกาสแก่บุคลากรมีความเป็นอิสระในการปฏิบัติงานและให้ความช่วยเหลือเมื่อมีปัญหา มีการสนับสนุนให้บุคลากรแสดงความคิดเห็นในการปฏิบัติงานได้อย่างเต็มที่ตระหนักถึงความพึงพอใจในการมอบหมายงาน

และการปฏิบัติงานของบุคลากร ควรมีการจัดทำแผนงานเกี่ยวกับการใช้วัสดุอุปกรณ์ตามความต้องการของบุคลากร ควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการในการวิเคราะห์และวางแผน การจัดซื้อ จัดหา วัสดุ อุปกรณ์ วิธีการจัดซื้อและแจกจ่าย วัสดุอุปกรณ์ ให้เป็นไปตามความต้องการของบุคลากรและหน่วยงาน ควรมีการใช้จ่ายงบประมาณอย่างเป็นระบบ ควรให้บุคลากรของหน่วยงานมีส่วนร่วมในการรับรู้การใช้จ่ายงบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพ ควรมีการระดมงบประมาณจากทุกภาคส่วนเพื่อให้เพียงพอต่อการพัฒนาการศึกษา ควรมีการจัดสรร การใช้อาคารสถานที่ต่างๆ ตามความต้องการและความจำเป็นเร่งด่วน ควรมีการสำรวจ วิเคราะห์ สภาพความพร้อมเพียงพอของอาคารสถานที่ ควรมีการระดมทรัพยากรเพื่อการปรับปรุงและพัฒนาอาคารสถานที่อยู่เสมอ

## อภิปรายผล

จากการศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารทรัพยากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดอุดรธานี พบประเด็นที่น่าสนใจ ผู้ศึกษาจึงได้นำประเด็นที่น่าสนใจมาอภิปรายผล ดังนี้

1. สภาพการบริหารทรัพยากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดอุดรธานีอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ได้เล็งเห็นความสำคัญในการจัดทำมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ให้สามารถดำเนินงานเพื่อพัฒนาเด็กได้อย่างมีคุณภาพและเหมาะสม ซึ่งจะเป็นแนวทางให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถือปฏิบัติ ในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีการกำหนดมาตรฐานการดำเนินงานสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ เช่น คุณสมบัติและบทบาทหน้าที่ของบุคลากรต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นผู้บริหารขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ดูแลเด็ก ผู้ประกอบอาหาร ตลอดจนผู้ทำความสะอาดศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น 2551 : 2 – 5) ซึ่งสอดคล้องกับนิตยา พรหมเกตู (2552 : 83-84) ได้ศึกษาศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขององค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอภูเวียง จังหวัด

ขอนแก่น สรุปผลการศึกษาพบว่าสภาพ การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาใน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีการปฏิบัติอยู่ใน ระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านที่มีการปฏิบัติสูงสุดคือ ด้าน การบริหารทรัพยากรมนุษย์ รองลงมา คือ ด้านการบริหารทรัพยากรสารสนเทศ และเทคโนโลยี ส่วนด้านที่มีการปฏิบัติ ต่ำสุดคือ ด้านการบริหารทรัพยากรทาง กายภาพ และยังสอดคล้องกับงานศึกษา ของทองกร จิตรสิงห์ (2550 : 58-60) ได้ ศึกษาศักยภาพขององค์กรบริหารส่วน ตำบลในการจัดการศึกษา สำหรับเด็ก ปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอ ดอนมดแดง จังหวัดอุบลราชธานี สรุป ผลการศึกษาพบว่า ผู้ให้บริการและผู้รับ บริการมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า องค์กรบริหารส่วนตำบลมีศักยภาพ ด้านโครงสร้างองค์กร ด้านบุคลากร ด้าน งบประมาณและด้านสถานที่สำหรับ จัดการศึกษาปฐมวัยในศูนย์พัฒนา เด็กเล็กในระดับมาก

2. ปัญหาการบริหารทรัพยากรใน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กร การบริหารส่วนตำบล จังหวัดอุดรธานี อยู่ใน ระดับน้อย โดยด้านที่มีปัญหาสูงสุดคือ ด้านการบริหารทรัพยากรบุคคล รองลง มา คือด้านการบริหารทรัพยากรงบ

ประมาณ ส่วนด้านที่มีปัญหาต่ำสุดคือ ด้านการบริหารทรัพยากรวัสดุอุปกรณ์ ทั้งอาจเป็นเพราะพระราชบัญญัติการ ศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไข เพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้ให้ แนวทางในการระดมทรัพยากรเพื่อการ จัดการศึกษาไว้ในหมวด 8 มาตรา 58 ดังนี้ ให้มีการระดมทรัพยากรและการ ลงทุนด้านงบประมาณ การเงินและ ทรัพย์สิน ทั้งจากรัฐ องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน องค์กร วิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ สถาบันสังคมอื่นและต่างประเทศมา ใช้จัดการศึกษา ดังนี้ ให้รัฐและองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นระดมทรัพยากร เพื่อการศึกษา โดยอาจจัดเก็บภาษีเพื่อ การศึกษาได้ตามความเหมาะสม ทั้งนี้ให้ เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนดและให้ บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กร เอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันสังคมอื่น ระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา โดยเป็น ผู้จัดและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา บริจาคทรัพย์สินและทรัพยากรอื่นให้แก่ สถานศึกษาและมีส่วนร่วมรับภาระค่าใช้จ่ายทางการศึกษาตามความเหมาะสม

และความจำเป็น ทั้งนี้ให้รัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่งเสริมและให้แรงจูงใจในการระดมทรัพยากรดังกล่าว โดยการสนับสนุนการอุดหนุนและใช้มาตรการลดหย่อนหรือยกเว้นภาษี (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น 2551 : 15-16) ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ นิตยา พรหมเกตุ (2552 : 83-84) ได้ศึกษาศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขององค์กรบริหารส่วนตำบลอำเภอเวียง จังหวัดขอนแก่น สรุปผลการศึกษาพบว่า ปัญหาการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย โดยด้านที่มีปัญหาสูงสุดคือ ด้านการบริหารทรัพยากรทางกายภาพ รองลงมาคือ ด้านการบริหารทรัพยากรการเงิน ส่วนด้านที่เห็นว่าไม่มีปัญหามากที่สุด คือ ด้านการบริหารทรัพยากรมนุษย์

### ข้อเสนอแนะ

ปัญหาที่พบมากที่สุด คือ ด้านการบริหารทรัพยากรมนุษย์รองลงมาด้านทรัพยากรสารสนเทศควรมีการจัดทำแผนงานเกี่ยวกับการใช้วัสดุอุปกรณ์

ตามความต้องการของบุคลากรมีการมอบหมายงานในหน้าที่มีคำสั่งหลักฐานชัดเจนให้บุคลากรมีอิสระ ในการปฏิบัติงานให้ความช่วยเหลือหรือสนับสนุนเมื่อมีปัญหาและด้านบริหารทรัพยากรงบประมาณควรมีหลักฐานชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ นิตยา พรหมเกตุ (2552 :83-84) ได้ศึกษาสภาพปัญหาการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาศูนย์เด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดขอนแก่น ซึ่งพบว่ามีปัญหาการบริหารทรัพยากรมนุษย์และทรัพยากรทางการเงิน

### กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบพระคุณท้องถิ่นจังหวัดอุดรธานี ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์และอนุญาตให้เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้ในการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้เป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณ ผู้บริหาร องค์การบริหารส่วนตำบล ผู้บริหารการศึกษา และบุคลากรทางการศึกษา ในสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดอุดรธานี ที่ได้ให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อใช้ในการศึกษาค้นคว้า ครั้งนี้เป็นอย่างดี

## เอกสารอ้างอิง

- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย. (2551) *แผนพัฒนาการศึกษาท้องถิ่น ระยะ 3 ปี (พ.ศ. 2552 – พ.ศ. 2554)*. [ม.ป.ท.:ม.ป.พ.].
- บุญชม ศรีสะอาด. (2553) *การวิจัยเบื้องต้น*. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- ทองกร จิตรสิงห์. (2550) *ศักยภาพขององค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอดอนมดแดง จังหวัดอุบลราชธานี*. ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- นิตยา พรหมเกต. (2553) *ศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขององค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอภูเวียง จังหวัดขอนแก่น*. วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยอีสาน.
- วีระยุทธ ชาตะกาญจน์. (2551) *เทคนิคการบริหารสำหรับนักบริหารการศึกษา มีอาชีพ*. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.